

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA W KATOWICACH**

Katowice, dnia 23 maja 2013 r.

RKT-61-46/12/BP

DECYZJA Nr RKT - 09/2013

Stosownie do art. 33 ust. 5 i 6 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 z późn. zm.) oraz § 2 pkt 4 i § 5 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2009 r. w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. Nr 107, poz. 887),

– działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

po przeprowadzeniu wszczętego z urzędu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, przeciwko Katarzynie Bohm prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą Bohm Katarzyna Firma Handlowo – Usługowa „Styl” w Mikołowie,

I. 1. Na podstawie art. 26 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów **uznaje się za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów praktykę polegającą na** zamieszczeniu w Regulaminie konta aukcyjnego „Gatta-pl”, „Niania-Frania” oraz „szafa_dzieciaka” postanowień o treści: *„Jedyną formą płatności jest wpłata na konto (...)” w zw. z „(...) Na wysyłkę rezerwuję sobie 3 dni robocze od dnia księgowania wpłaty na moim koncie”*, które są niezgodne z art. 11 ust. 1 w zw. z art. 17 ustawy z dnia 2 marca 2000 r. o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny (tj. Dz. U. z 2012 r., poz. 1225), a poprzez to z art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów i **nakazuje się zaniechanie jej stosowania.**

2. Na podstawie art. 26 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów **uznaje się za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów praktykę polegającą na** zamieszczeniu w Regulaminie konta aukcyjnego „Gatta-pl”, „Niania-Frania” oraz „szafa_dzieciaka” postanowienia o treści: *„Zgodnie z ustawą z dnia 2 marca 2000 r. (Dz. U. z 2000 r. Nr 2 poz. 271 z późn. zm.) w okresie 10 dni od dostarczenia zamówionego towaru, klient ma prawo jego zwrotu bez podania przyczyny w ramach odstąpienia od umowy, wg ogólnych zasad wynikających z przepisów dotyczących zawierania umów na odległość. (...) Do paczki ze zwrotem koniecznie trzeba dołączyć oświadczenie o odstąpieniu od transakcji (...)”*, które jest niezgodne z art. 7 ust. 1 i 3 w zw. z art. 17 ustawy z dnia 2 marca 2000 r. o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny (tj. Dz. U. z 2012 r., poz. 1225), a poprzez to z art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów i **nakazuje się zaniechanie jej stosowania.**

II. Na podstawie art. 27 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów **uznaje się za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów praktykę polegającą na** zamieszczeniu w Regulaminie konta aukcyjnego „Gatta-pl” oraz „Niania-Frania” postanowienia o treści: *„Zwracam tylko koszt produktu”*, które jest niezgodne z art. 7 ust. 3 w zw. z art. 17 ustawy z dnia 2 marca 2000 r. o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny (tj. Dz. U. z 2012 r., poz. 1225), a poprzez to z art. 24 ust. 1 i 2

ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów i **stwierdza się zaniechanie jej stosowania z dniem 03 października 2012 r.**

III. Na podstawie art. 26 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów **uznaje się za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów praktykę polegającą na** zamieszczeniu w części dotyczącej „Reklamacji i zwrotów” w Regulaminie konta aukcyjnego „Gatta-pl”, „Niania-Frania” oraz „szafa_dzieciaka” postanowienia, które zostało wpisane do Rejestru postanowień wzorców umów uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296 ze zm.) o treści: *„Zwracany w tym trybie towar zostanie przyjęty tylko i wyłącznie wtedy, gdy będzie odesłany w oryginalnym, nieuszkodzonym opakowaniu (...)”*, co jest niezgodne z art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów i **nakazuje się zaniechanie jej stosowania.**

IV. Na podstawie art. 26 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów **uznaje się za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów praktykę polegającą na:**

1. Niepotwierdzaniu konsumentom na piśmie, najpóźniej w momencie rozpoczęcia spełniania świadczenia, informacji o terminie i sposobie dostawy towaru, co jest niezgodne z art. 9 ust. 3 w zw. z art. 9 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 2 marca 2000 r. o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny (tj. Dz. U. z 2012 r., poz. 1225), a poprzez to z art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów i **nakazuje się zaniechanie jej stosowania.**

2. Niepotwierdzaniu konsumentom na piśmie, najpóźniej w momencie rozpoczęcia spełniania świadczenia, informacji o prawie odstąpienia od umowy zawartej na odległość w terminie 10 dni, co jest niezgodne z art. 9 ust. 3 w zw. z art. 9 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 2 marca 2000 r. o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny (tj. Dz. U. z 2012 r., poz. 1225), a poprzez to z art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów i **nakazuje się zaniechanie jej stosowania.**

3. Niepotwierdzaniu konsumentom na piśmie, najpóźniej w momencie rozpoczęcia spełniania świadczenia, informacji o miejscu i sposobie składania reklamacji, co jest niezgodne z art. 9 ust. 3 w zw. z art. 9 ust. 1 pkt 10 ustawy z dnia 2 marca 2000 r. o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny (tj. Dz. U. z 2012 r., poz. 1225), a poprzez to z art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów i **nakazuje się zaniechanie jej stosowania.**

V. Na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów **nakłada się** na Katarzynę Bohm prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą Bohm Katarzyna Firma Handlowo –Usługowa „Styl” w Mikołowie **kary pieniężne** w wysokości:

- 1. 748 zł** (siedmuset czterdziestu ośmiu złotych), płatną do budżetu państwa, z tytułu naruszenia zakazu, o jakim mowa w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w zakresie opisanym w punkcie I. sentencji niniejszej decyzji
- 2. 267 zł** (dwu sześdziesięciu siedmiu złotych), płatną do budżetu państwa, z tytułu naruszenia zakazu, o jakim mowa w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w zakresie opisanym w punkcie II. sentencji niniejszej decyzji,
- 3. 112 zł** (stu dwunastu złotych), płatną do budżetu państwa, z tytułu naruszenia zakazu, o jakim mowa w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w zakresie opisanym w punkcie III. sentencji niniejszej decyzji,
- 4. 1120 zł** (jednego tysiąca stu dwudziestu złotych), płatną do budżetu państwa, z tytułu naruszenia zakazu, o jakim mowa w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w zakresie opisanym w punkcie IV. sentencji niniejszej decyzji.

VI. Na podstawie art. 77 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz na podstawie art. 264 § 1 ustawy z dn. 14 czerwca 1960 r. Kodeksu postępowania administracyjnego (tj. Dz. U. z 2013 r., poz. 267), w związku z art. 83 i art. 80 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów postanawia się obciążyć Katarzynę Bohm prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą Bohm Katarzyna Firma Handlowo–Usługowa „Styl” w Mikołowie **kosztami przeprowadzonego postępowania** w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów i zobowiązać ww. przedsiębiorcę do zwrotu na rzecz Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów kwoty 34 zł (trzydziestu czterech złotych), w terminie 14 dni od daty uprawomocnienia się niniejszej decyzji.

UZASADNIENIE

W imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (zwanego dalej także „Prezesem Urzędu”) przeprowadzono postępowanie wyjaśniające o sygn. akt RKT-405-25/12/BP w sprawie działalności Katarzyny Bohm prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą Bohm Katarzyna Firma Handlowo–Usługowa „Styl” w Mikołowie (zwana dalej także „przedsiębiorcą”). W toku przedmiotowego postępowania powzięto podejrzenie, iż ww. przedsiębiorca stosuje praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów opisane w sentencji niniejszej decyzji. W tych okolicznościach, *Postanowieniem nr 1* z dnia 19 grudnia 2012 r. (dowód: karty nr 2–3) wszczęto z urzędu przedmiotowe postępowanie administracyjne, co uczyniono po uprzednim otrzymaniu Upoważnienia Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dowód: karta nr 1).

W toku przedmiotowego postępowania przedsiębiorca w piśmie z dn. 22 stycznia 2013 r. wskazał, iż nie jest w stanie precyzyjnie określić daty, od której zaprzestał stosować w Regulaminie konta aukcyjnego „Gatta-pl” oraz „Niania-Frania” postanowienia o treści: „*Zwracam tylko koszt produktu*” (dowód: karta nr 61). Podniósł również, iż pomimo, że informacja o zwracaniu tylko kosztu produktu znajdowała się w Regulaminach kont aukcyjnych to nigdy faktycznie nie została wprowadzona w życie. Jak miało wynikać z nadesłanej dokumentacji – wszyscy konsumenci korzystający z uprawnienia do odstąpienia od umowy zawartej na odległość – otrzymywali pełną wpłaconą kwotę wraz z kosztami wysyłki (dowód: karty nr 61, 70-80).

Pismem z dn. 10 maja 2013 r. przedsiębiorca został zawiadomiony o zakończeniu zbierania materiału dowodowego (dowód: karta nr 98). W wyznaczonym terminie przedsiębiorca nie skorzystał z uprawnienia do zapoznania się ze zgromadzonym materiałem dowodowym.

Prezes Urzędu ustalił następujący stan faktyczny

Katarzyna Bohm prowadzi działalność gospodarczą pod nazwą Bohm Katarzyna Firma Handlowo –Usługowa „Styl” w Mikołowie. Jest przedsiębiorcą wpisanym do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (dowód: karta nr 8). W rubryce „Przeważająca działalność gospodarcza” wypisu z ww. ewidencji wpisano – 47.91.Z Sprzedaż detaliczna prowadzona przez domy sprzedaży wysyłkowej lub Internet.

Przedsiębiorca prowadzi działalność gospodarczą m.in. za pośrednictwem portalu aukcyjnego allegro.pl dla kont o nazwie „Gatta-pl”, „Niania-Frania” oraz „szafa_dzieciaka”. Zasady na jakich są zawierane z konsumentami umowy sprzedaży na odległość określa obowiązujący na każdym z kont aukcyjnych Regulamin znajdujący się w zakładce „o mnie”. W toku postępowania przedsiębiorca przedstawił „aktualne” Regulaminy tych kont aukcyjnych. Podkreślił, iż nie zna przepisu regulującego konieczność posiadania wcześniejszych wersji Regulaminu. Podkreślił, iż o ile zachodzi taka potrzeba to dokonuje zmian w Regulaminach związanych z opłatami pobieranymi m.in. przez Poczta Polską lub „płacę z Allegro”, nie są to jednak zmiany dotyczące całego Regulaminu. Przedsiębiorca zaznaczył również, iż Regulaminy te zamieszczone są od „*początku każdego z kont*”. W tym zakresie ustalono, iż konto „Gatta-pl” znajduje się na portalu

allegro.pl od 31 lipca 2010 r., konto „Niania-Frania” od 06 czerwca 2006 r., a konto „szafa_dzieciaka” od 30 stycznia 2010 r. Ustalono także, iż w przedmiotowych Regulaminach przedsiębiorca zamieścił postanowienia o następującej treści:

- ✓ „Jedyną formą płatności jest wpłata na konto (...)” oraz „(...) Na wysyłkę rezerwuję sobie 3 dni robocze od dnia księgowania wpłaty na moim koncie” – punkt 1 i 3 Regulaminu kont aukcyjnych „Gatta-pl”, „Niania-Frania” oraz „szafa_dzieciaka”,
- ✓ „Zgodnie z ustawą z dnia 2 marca 2000 r. (Dz. U. z 2000 r. Nr 2 poz. 271 z póź. zm.) w okresie 10 dni od dostarczenia zamówionego towaru, klient ma prawo jego zwrotu bez podania przyczyny w ramach odstąpienia od umowy, wg ogólnych zasad wynikających z przepisów dotyczących zawierania umów na odległość. (...) Do paczki ze zwrotem konieczne trzeba dołączyć oświadczenie o odstąpieniu od transakcji (...)” – fragment dotyczący „Reklamacji i zwrotów” Regulaminu kont aukcyjnych „Gatta-pl”, „Niania-Frania” oraz „szafa_dzieciaka”,
- ✓ „Zwracam tylko koszt produktu” – fragment dotyczący „Reklamacji i zwrotów” Regulaminu konta aukcyjnego „Gatta-pl” oraz „Niania-Frania”,
- ✓ „Zwracany w tym trybie towar zostanie przyjęty tylko i wyłącznie wtedy, gdy będzie odesłany w oryginalnym, nieuszkodzonym opakowaniu (...)” – fragment dotyczący „Reklamacji i zwrotów” Regulaminu kont aukcyjnych „Gatta-pl”, „Niania-Frania” oraz „szafa_dzieciaka” (dowód: karty nr 9-13, 27-30, 37-48).

Ponadto ustalono, że w związku z zawieraniem umowami na odległość przedsiębiorca wystawia konsumentom paragony z kasy fiskalnej (dowód: karta nr 58) lub faktury VAT (dowód: karty nr 22-26, 49-57). Analiza tych dokumentów wykazała, że nie obejmują one m.in. informacji na temat:

- terminu i sposobu dostawy towaru,
- prawa odstąpienia od umowy zawartej na odległość w terminie 10 dni,
- miejsca i sposobu składania reklamacji.

W 2012 r. przedsiębiorca osiągnął przychód z tytułu działalności gospodarczej w wysokości [tajemnica przedsiębiorstwa] (pkt I.1. Załącznika Nr 1). Osiągnięty w 2012 r. przychód przedsiębiorcy ustalono na podstawie zeznania podatkowego PIT-36 o wysokości osiągniętego dochodu (poniesionej straty) w roku podatkowym 2012 w zakresie przychodów uzyskanych z pozarolniczej działalności gospodarczej (dowód: karta nr 85).

Prezes Urzędu zważył, co następuje

W pierwszej kolejności konieczne jest ustalenie, czy w okolicznościach przedmiotowej sprawy doszło do naruszenia **interesu publicznoprawnego**. Zgodnie z przepisem art. 1 ust. 1 i ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, celem regulacji w niej przyjętej jest zapewnienie rozwoju i ochrony konkurencji, a także podejmowana w interesie publicznym ochrona przedsiębiorców narażonych na stosowanie praktyk ograniczających konkurencję i ochrona interesów konsumentów. Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów ma zatem charakter publicznoprawny i służy ochronie interesu ogólnospołecznego; w odniesieniu do przedsiębiorców chroni konkurencję, a w odniesieniu do konsumentów ich interesy jako zjawiska o charakterze instytucjonalnym, zbiorowym. Instrumenty w niej przewidziane mogą być stosowane jedynie wówczas, gdy na skutek działań sprzecznych z przepisami prawa naruszony został interes publiczny. Ma to miejsce w szczególności wtedy, gdy określonymi działaniami dotknięty jest szerszy krąg uczestników rynku, względnie, gdy wywołują one na rynku niekorzystne zjawiska (wyrok Sądu Antymonopolowego z dn. 24 października 1991 r., sygn. akt XV Amr 8/90).

Zdaniem Prezesa Urzędu, rozpatrywana sprawa ma charakter publicznoprawny, albowiem wiąże się z ochroną interesu wszystkich konsumentów, którzy dokonali lub dokonają zakupu poprzez konta aukcyjne prowadzone przez przedsiębiorcę. Objęte zarzutem działanie przedsiębiorcy wymierzone jest zatem w szeroki i bliżej nieokreślony krąg uczestników rynku,

ponieważ jest ono skierowane do członków określonej zbiorowości tj. wszystkich rzeczywistych i potencjalnych kontrahentów przedsiębiorcy. Interes publicznoprawny przejawia się także w postaci zbiorowego interesu konsumentów, co oznacza, iż naruszenie zbiorowego interesu konsumentów jest jednocześnie naruszeniem interesu publicznoprawnego.

W tym stanie rzeczy uznać należy, że w niniejszej sprawie ma miejsce naruszenie przez przedsiębiorcę interesu publicznoprawnego, co uzasadnia ocenę jego zachowania na rynku w świetle przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów zakazane jest stosowanie praktyk naruszających **zbiorowe interesy konsumentów**. Stosownie do art. 24 ust. 2 ww. ustawy przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy, w szczególności: 1) stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296 z późn. zm.); 2) naruszanie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji; 3) nieuczciwe praktyki rynkowe lub czyny nieuczciwej konkurencji. Art. 24 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów przewiduje natomiast, że nie jest zbiorowym interesem konsumentów suma indywidualnych interesów konsumentów. Konsumentem w rozumieniu ww. ustawy jest osoba fizyczna dokonująca czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową, zgodnie z art. 22¹ Kodeksu cywilnego w związku z art. 4 pkt 12 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Zbiorowe interesy konsumentów podlegają zatem ochronie przed wymierzonymi w nie naruszeniami polegającymi na sprzecznych z prawem działaniach przedsiębiorców. Uznanie określonego działania przedsiębiorcy za niezgodne z zakazem stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów wymaga wykazania, że spełnione zostały kumulatywnie następujące przesłanki:

- ✓ oceniane zachowanie musi być podejmowane przez podmiot będący przedsiębiorcą w rozumieniu przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,
- ✓ praktyka musi godzić w zbiorowe interesy konsumentów
- ✓ zachowanie przedsiębiorcy nosi znamiona bezprawności.

Status przedsiębiorcy

Zgodnie z art. 4 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów pod pojęciem „przedsiębiorcy” należy rozumieć przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (tj. Dz. U. z 2010 r., Nr 220, poz. 1447) tj. osobę fizyczną, osobę prawną i jednostkę organizacyjną niebędącą osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, wykonującą we własnym imieniu działalność gospodarczą (art. 4 ust. 1 ww. ustawy). „Działalnością gospodarczą” jest zgodnie z przepisem art. 2 tej ustawy, zarobkowa działalność wytwórcza, budowlana, handlowa, usługowa oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż, a także działalność zawodowa wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły.

W niniejszym postępowaniu podmiot będący stroną postępowania posiada status przedsiębiorcy, gdyż prowadzi działalność na podstawie wpisu do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (dowód: karta nr 8). Zachowanie niniejszego podmiotu podlega zatem bez wątpienia kontroli dokonywanej na podstawie przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

W związku z powyższym Prezes Urzędu uznał, że Katarzyna Bohm prowadząca działalność gospodarczą pod nazwą Bohm Katarzyna Firma Handlowo –Usługowa „Styl” w Mikołowie **jest przedsiębiorcą** w rozumieniu art. 4 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Naruszenie zbiorowych interesów konsumentów

Drugą przesłanką, jaką należy wziąć pod uwagę w niniejszej sprawie jest to, iż kwestionowane zachowania przedsiębiorcy godzą w interesy konsumentów oraz, że zagrożone są zbiorowe interesy konsumentów.

Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów nie objaśnia znaczenia pojęć „godzenia w interesy konsumentów” oraz „zbiorowego interesu konsumentów”. Należy przyjąć, że interesem, który podlega ochronie na podstawie art. 24 ustawy jest interes prawny, rozumiany jako określone potrzeby konsumenta uznane przez ustawodawcę za godne ochrony. Działanie przedsiębiorcy godzi w interesy konsumentów wtedy, gdy wywołuje negatywne skutki w sferze ich praw i obowiązków.

Wskazówki, co do tego, jak należy pojmować zbiorowy interes konsumentów zawarte są natomiast w art. 24 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, który stanowi, że nie jest zbiorowym interesem suma indywidualnych interesów konsumentów. W wyroku z dnia 10 kwietnia 2008 r. (sygn. akt III SK 27/07, LEX nr 469180, OSNP 2009/13-14/188), Sąd Najwyższy wskazał, iż wystarczające dla stwierdzenia, że ma miejsce naruszenie zbiorowych interesów konsumentów powinno być ustalenie, że zachowanie przedsiębiorcy nie jest podejmowane w stosunku do zindywidualizowanych konsumentów, lecz względem członków danej grupy (określonego kręgu podmiotów) wyodrębnionych spośród ogółu konsumentów za pomocą wspólnego dla nich kryterium. W ww. wyroku, Sąd Najwyższy stanął na stanowisku, iż sformułowanie: *„nie jest zbiorowym interesem konsumentów suma indywidualnych interesów konsumentów”* należy rozumieć w ten sposób, że liczba indywidualnych konsumentów, których interesy zostały naruszone nie decyduje o tym, czy dana praktyka narusza zbiorowe interesy konsumentów. Praktyką naruszającą zbiorowe interesy konsumentów jest bowiem takie zachowanie przedsiębiorcy, które podejmowane jest w warunkach wskazujących na powtarzalność zachowania w stosunku do indywidualnych konsumentów wchodzących w skład grupy, do której adresowane są zachowania przedsiębiorcy w taki sposób, iż potencjalnie ofiarą takiego zachowania może być każdy konsument będący klientem lub potencjalnym klientem przedsiębiorcy.

Zgodnie z powołanym wyrokiem Sądu Najwyższego, przez interes zbiorowy należy rozumieć zatem interes, dotyczący konsumentów jako określonej zbiorowości. Naruszenie zbiorowego interesu konsumentów ma miejsce wówczas, gdy negatywnymi skutkami działań przedsiębiorcy dotknięty jest szerszy krąg uczestników rynku, mających status konsumentów. Do naruszenia zbiorowego interesu konsumentów konieczne jest, żeby działanie przedsiębiorcy było skierowane nie do konkretnej osoby, lecz do grupy adresatów wyodrębnionych za pomocą wspólnego dla nich kryterium. Działanie o takim charakterze, jest w stanie wywołać niekorzystne następstwa, nie tylko w odniesieniu do konkretnych konsumentów, lecz wobec każdego z członków danej zbiorowości. Przy tym, zaistnienie przesłanki naruszenia zbiorowego interesu konsumenta nie jest bezpośrednio uzależnione od liczby konsumentów, których interesy zostały rzeczywiście naruszone wskutek działań przedsiębiorcy. Istotne jest to, że przedmiotowe działanie może zagrozić, przynajmniej potencjalnie, interesom pewnego kręgu nieprofesjonalnych uczestników rynku.

Bezprawność działań

Kolejną przesłanką, jaką należy rozważyć w celu udowodnienia naruszenia zakazu, określonego w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, jest bezprawność podejmowanych przez przedsiębiorcę zachowań. Bezprawność ujmowana jest jako sprzeczność z obowiązującymi przepisami prawa. Praktyki przedsiębiorcy, by zakwalifikować je jako

naruszające zbiorowe interesy konsumentów „muszą być zatem wymierzone w uprawnienia, jakie konsumentom przyznają obowiązujące przepisy prawa”¹.

Porządek prawny, którego naruszenie może wypełniać dyspozycję art. 24 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, obejmuje normy prawa powszechnie obowiązującego, a także nakazy i zakazy wynikające z zasad współżycia społecznego i dobrych obyczajów². Same przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów nie regulują konstrukcji bezprawności działań przedsiębiorcy. Art. 24 tej ustawy nie ma samodzielnego znaczenia prawnego, lecz powinien być interpretowany oraz stosowany w określonym kontekście normatywnym. W związku z tym, w celu konkretyzacji przesłanki bezprawności należy sięgnąć do przepisów innych ustaw. Na ich podstawie możliwe jest dokonanie oceny działań przedsiębiorcy w aspekcie ich zgodności z prawem³.

Podkreślenia wymaga także, że bezprawność jest kategorią obiektywną. Rozważenia przy ocenie bezprawności wymaga zatem kwestia, czy zachowanie przedsiębiorcy było zgodne, czy też niezgodne z obowiązującymi zasadami porządku prawnego. O bezprawności działania decyduje całokształt okoliczności konkretnego stanu faktycznego⁴. Dla stwierdzenia bezprawności działania przedsiębiorcy bez znaczenia pozostaje, ponadto, strona podmiotowa czynu, a zatem wina sprawcy (w znaczeniu subiektywnym, oznaczającym wadliwość procesu decyzyjnego sprawcy) i stopień tej winy, a także świadomość istnienia naruszonych norm prawnych.

Zgodnie z art. 1 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów ustawa ta reguluje zasady i tryb przeciwdziałania praktykom naruszającym zbiorowe interesy konsumentów, jeżeli praktyki te wywołują lub mogą wywoływać skutki na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Dla stwierdzenia, że dana praktyka jest niezgodna z art. 24 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów wystarczające jest więc wykazanie, że potencjalnie istniało zagrożenie naruszenia interesów konsumentów wskutek zastosowania określonego postanowienia we wzorcach stosowanych w obrocie z konsumentami, w przypadku zaistnienia określonych okoliczności i nie jest konieczne faktyczne wystąpienie negatywnego skutku w praktyce. Oznacza to, że wystarczające jest samo zawarcie we wzorcu niezgodnej z prawem regulacji, nawet jeśli w praktyce nie zaistniały przesłanki do jej zastosowania i konsument lub ich większa ilość faktycznie nie została dotknięta negatywnymi skutkami danej regulacji, albo też gdy przedsiębiorca zachował się odmiennie, niż wynikałoby to z niewłaściwej regulacji.

Prezes Urzędu może także stwierdzić stosowanie przez przedsiębiorcę praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, polegającej na posługiwaniu się postanowieniem wzorca umownego, które zostało wpisane do rejestru, bez względu na to, czy wpis dotyczy tego przedsiębiorcy, przeciwko któremu jest prowadzone postępowanie, czy też nie (tak Sąd Najwyższy w uchwale z dn. 19 grudnia 2003 r. w sprawie o sygn. akt III CZP 95/03, Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dn. 29 września 2005 r. w sprawie o sygn. akt VI ACa 381/05, Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dn. 02 grudnia 2005 r. w sprawie o sygn. akt VI ACa 760/05). Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, wyrażonym w wyroku z dn. 25 maja 2005 r. (sygn. akt XVII Ama 46/04), dla uznania, iż określona klauzula jest niedozwolonym postanowieniem umownym wpisanym do rejestru klauzul niedozwolonych wystarczy stwierdzenie, że mieści się ona w hipotezie klauzuli wpisanej do rejestru i nie jest konieczna literalna zgodność porównywanych klauzul. Czynnikiem przesądzającym o podobieństwie dwóch klauzul powinien być zatem zamiar, cel, jakiemu ma służyć kwestionowane postanowienie. Jeśli cel utworzenia spornej klauzuli odpowiada celowi

¹ Uchwała SN z dnia 13 lipca 2006 r. (sygn. akt III SZP 3/06), OSNP 2007/1-2/35. Por. również: M. Szydło: *Publicznoprawna ochrona zbiorowych interesów konsumentów*, Monitor Prawniczy nr 2004/17/791.

² Wyrok SOKiK z dnia 13 listopada 2007 r. (sygn. akt XVII AmA 45/07).

³ Por. wyrok SOKiK z dnia 23 czerwca 2006 r. (sygn. akt XVIII AmA 32/05).

⁴ Wyrok SN z dnia 8 maja 2002 r. (sygn. akt I PKN 267/2001).

sformułowania klauzuli uznanej za niedozwoloną, oba zapisy można uznać za tożsame. Trafność wyżej opisanego stanowiska potwierdził Sąd Najwyższy w uchwale z dn. 13 lipca 2006 r. (sygn. akt III SZP 3/06, opubl. OSNP 2007/1-2/35).

Wynikająca z art. 479⁴⁵ § 3 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296 z późn. zm.) jawność rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone oznacza, że od chwili wpisania do niego określonego postanowienia zakazane jest stosowanie tożsamyh postanowień w obrocie konsumenckim i nikt nie może zasłaniać się nieznanomością dokonanych wpisów. Rejestr postanowień wzorców umów uznanych za niedozwolone jest prowadzony przez Prezesa Urzędu. Rejestr ten jest powszechnie dostępny w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów pod adresem www.uokik.gov.pl⁵. Powyższe uzasadnia stwierdzenie, że przedsiębiorca był z mocy prawa zobowiązany do powstrzymania się od stosowania ww. postanowienia, które uznano za tożsame z postanowieniem wpisanym do rejestru.

Równocześnie w punkcie IV. sentencji niniejszej decyzji postawiono przedsiębiorcy zarzut niedopełnienia wyszczególnionych w tych punktach obowiązków informacyjnych. Wszystkie te obowiązki wynikają z przepisów ustawy z dnia 02 marca 2000 r. o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny (tj. Dz. U. z 2012 r., poz. 1225 – zwana dalej „ustawą o o.n.p.k.”), która w rozdziale 2 normuje zasady zawierania umów na odległość. W związku z tym, że w rozważanej sprawie mamy do czynienia z umowami zawieranymi w ten sposób, podlegają one pod reżim wspomnianej ustawy.

Ww. ustawa przewiduje obowiązek przekazywania konsumentom określonych informacji zarówno na etapie prezentacji oferty, tj. przed zawarciem umowy, jak i po zawarciu umowy. W literaturze wskazuje się, że „Szeroko ujęty obowiązek informacyjny jest jednym z filarów ochronnego reżimu umowy zawieranej na odległość. (...) Zasada jest udzielanie informacji przez przedsiębiorcę w sposób spontaniczny; nie zaś tylko umożliwienie konsumentowi jej uzyskania, w razie inicjatywy konsumenta”⁶, jak również iż „Chwila zainicjowania wzajemnych kontaktów (a więc moment, gdy oferta czy reklama skierowane do publiczności przeradzają się w informację odebraną przez zindywidualizowanego kontrahenta in spe) bezpośrednio poprzedzających podjęcie przez konsumenta decyzji o zawarciu umowy – będzie chwilą charakteryzującą się największym natężeniem obowiązku informacji ze strony profesjonalisty wobec konsumenta. Dotyczy to konieczności udzielenia tych informacji, które są niezbędne dla świadomego dokonania wyboru i podjęcia decyzji o wdaniu się w transakcję przez konsumenta”⁷.

Przekazanie wymaganych prawem informacji umożliwia więc konsumentowi podjęcie świadomej decyzji o zawarciu umowy oraz jego skutkach. Potwierdzenie zaś niezbędnych informacji na piśmie pozwala na ich indywidualizację oraz utrwalenie na wypadek konieczności ponownego zapoznania się z nimi po zawarciu umowy. Niezależnie od etapu, na jakim jest wymagane podanie w określonej formie pewnych informacji, ich niedostatek prowadzi do osłabienia pozycji konsumenta względem przedsiębiorcy. Jest to szczególnie dotkliwe w przypadku umów zawieranych na odległość, gdyż kontakt z przedsiębiorcą jest ograniczony, a możliwość zbadania przedmiotu umowy przed zawarciem umowy nie istnieje. To z kolei powoduje, że wszelkie braki w informacjach mogą doprowadzić do zawarcia umowy, której w normalnych warunkach konsument by nie zawarł.

⁵ http://uokik.gov.pl/rejestr_klauzul_niedozwolonych2.php

⁶ Ewa Łętowska, *Prawo umów konsumenckich*, Wydawnictwo C.H. Beck 2002, 2. wydanie, s. 285, nb 24.

⁷ *Ibidem*.

Ad I.1.

W zakresie punktu I.1. sentencji niniejszej decyzji oceniana praktyka dotyczy zamieszczenia przez przedsiębiorcę w Regulaminie kont aukcyjnych „Gatta-pl”, „Niania-Frania” oraz „szafa_dzieciaka” postanowień o treści: „*Jedyną formą płatności jest wpłata na konto (...)*” w zw. z „*(...) Na wysyłkę rezerwuję sobie 3 dni robocze od dnia zaksięgowania wpłaty na moim koncie*”, co jest niezgodne z art. 11 ust. 1 w zw. z art. 17 ustawy o o.n.p.k., a poprzez to z art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Analizując przesłankę bezprawności kwestionowanego zachowania przedsiębiorcy należy wskazać, iż na podstawie powyższych postanowień przedsiębiorca zastrzegł obowiązek uiszczenia przez konsumenta przedpłaty w wysokości 100% wartości złożonego zamówienia, a więc przed rozpoczęciem realizacji zamówienia. Przedmiotowe postanowienie ma niewątpliwie charakter ochronny uwzględniający interesy przedsiębiorcy, jednakże na jego mocy w sposób bezprawny nałożono na konsumentów dodatkowy obowiązek, który nie wynika z przepisów prawa. Co więcej, zastrzeżenie przez przedsiębiorcę obowiązku zapłaty przez konsumenta ceny przed otrzymaniem świadczenia jest niedozwolone. Wynika to z przepisu art. 11 ust. 1 ustawy o o.n.p.k., zgodnie z którym umowa zawierana na odległość nie może nakładać na konsumenta obowiązku zapłaty przez niego ceny lub wynagrodzenia przed otrzymaniem świadczenia. Z powyższego wynika, że o ile konsument może mieć prawo do wcześniejszego wniesienia zapłaty za nabywany towar, to nie powinno to być jego obowiązkiem. Niezgodnie z powyższym przepisem prawa w rozważanym przypadku przedsiębiorca nałożył na konsumentów obowiązek dokonywania przez nich zapłaty za towar przed otrzymaniem przez nich świadczenia, a nawet przed przystąpieniem przez przedsiębiorcę do realizacji przyjętego zamówienia. Regulaminy przedmiotowych kont aukcyjnych nie przewidują innej możliwości zapłaty ceny lub wynagrodzenia (m.in. za pobraniem lub też możliwość dokonania przelewu po spełnieniu świadczenia przedsiębiorcy). Skoro zgodnie z obowiązującym przepisem prawa nie można nakładać na konsumentów obowiązku zapłaty ceny przed otrzymaniem świadczenia, to sformułowany przez przedsiębiorcę wymóg należy uznać za sprzeczny z prawem. Wobec powyższego przedmiotowe postanowienie jest sprzeczne z art. 11 ust. 1 ustawy o o.n.p.k., a jego stosowanie stanowi działanie bezprawne, określone w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Zgodnie zaś z art. 17 ustawy o o.n.p.k. nie można w drodze umowy wyłączyć lub ograniczyć praw konsumenta określonych w art. 1-16e tej ustawy, co odnosi się również do art. 11 ust. 1 tej ustawy.

Stwierdzono zatem, że przedsiębiorca stosuje postanowienie regulaminu, które jest sprzeczne z przepisami ustawy o o.n.p.k., a zatem, że jego działania mają **charakter bezprawny**.

Zachowanie przedsiębiorcy **godzi w interesy konsumentów**, gdyż wprowadzenie do regulaminu przedmiotowego postanowienia powoduje pogorszenie sytuacji konsumentów, ponieważ na jego podstawie konsumenci zostają zobowiązani do wcześniejszego poniesienia ciężarów finansowych wiążących się z zawieraną umową. Jednocześnie sytuacja taka może niekorzystnie wpływać na sytuację konsumentów, w przypadku skorzystania przez nich z prawa do odstąpienia od umowy zawartej na odległość, kiedy to będą zmuszeni do czekania na zwrot przez przedsiębiorcę wpłaconych przez nich kwot pieniędzy. Oznacza to, iż w czasie po odstąpieniu od umowy, a przed otrzymaniem zwrotu, nie będą mogli dysponować swymi pieniędzmi, przy czym nie będzie to wynikało z ich woli, lecz z nałożonego na nich obowiązku. Zakwestionowane zachowanie przedsiębiorcy dotyczy zbiorowego interesu konsumentów, gdyż skierowane jest do szerokiego ich kręgu. Stosowana praktyka wymierzona jest we wszystkich rzeczywistych odbiorców świadczonych przez przedsiębiorcę usług, jak również we wszystkich jego potencjalnych kontrahentów, którzy mogą zawrzeć umowę poprzez ogólnodostępne konta aukcyjnego allegro.pl. Zakwestionowane zachowanie podejmowane jest w sposób powtarzalny i

powszechny, co wynika zresztą z samej natury Regulaminów, jakimi posługuje się przedsiębiorca w obrocie gospodarczym.

Stosownie do art. 26 ust. 1 powołanej ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, Prezes Urzędu wydaje decyzję o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i nakazującą zaniechanie jej stosowania, jeżeli stwierdzi naruszenie zakazu określonego w art. 24 ust. 1 i 2 tej ustawy. W związku z powyższym orzeczono jak w punkcie I.1. sentencji niniejszej decyzji.

Ad I.2.

W zakresie punktu I.2. sentencji niniejszej decyzji oceniana praktyka dotyczy zamieszczenia przez przedsiębiorcę w Regulaminie kont aukcyjnych „Gatta-pl”, „Niania-Frania” oraz „szafa dzieciaka” postanowienia o treści: *„Zgodnie z ustawą z dnia 2 marca 2000 r. (Dz. U. z 2000 r. Nr 2 poz. 271 z póź. zm.) w okresie 10 dni od dostarczenia zamówionego towaru, klient ma prawo jego zwrotu bez podania przyczyny w ramach odstąpienia od umowy, wg ogólnych zasad wynikających z przepisów dotyczących zawierania umów na odległość. (...) Do paczki ze zwrotem koniecznie trzeba dołączyć oświadczenie o odstąpieniu od transakcji (...)”*, co jest niezgodne z art. 7 ust. 1 i 3 w zw. z art. 17 ustawy o o.n.p.k.

Zgodnie z art. 7 ust. 1 ustawy o o.n.p.k., *„Konsument, który zawarł umowę na odległość, może od niej odstąpić bez podania przyczyn, składając stosowne oświadczenie na piśmie w terminie dziesięciu dni, ustalonym w sposób określony w art. 10 ust. 1. Do zachowania tego terminu wystarczy wysłanie oświadczenia przed jego upływem”*. Mając na uwadze zacytowany przepis ustawy o o.n.p.k. należy stwierdzić, iż kwestionowane postanowienie sugeruje, że dla skuteczności odstąpienia od umowy konieczne jest dostarczenie oświadczenia o odstąpieniu od umowy wraz ze zwracanym towarem. Zgodnie zaś z ustawą o o.n.p.k., dla zachowania tego terminu wystarczy wysłanie oświadczenia przed jego upływem. Równocześnie w art. 7 ust. 3 ustawy o o.n.p.k. zawarto uregulowanie o treści: *„W razie odstąpienia od umowy umowa jest uważana za niezawartą, a konsument jest zwolniony z wszelkich zobowiązań. To, co strony świadczyły, ulega zwrotowi w stanie niezmienionym, chyba że zmiana była konieczna w granicach zwykłego zarządu. Zwrot powinien nastąpić niezwłocznie, nie później niż w terminie czternastu dni. (...)”*. Przedmiotowe przepisy ustawy o o.n.p.k. w sposób jednoznaczny określają, iż zwrot tego co strony świadczyły następuje w terminie czternastu dni od dnia odstąpienia od umowy, który dla konsumenta liczony jest od momentu wysłania przedmiotowego oświadczenia o odstąpieniu od umowy. Złożenie oświadczenia nie jest równoznaczne z fizycznym zwróceniem towaru, czyli np. wysłaniem przesyłki do przedsiębiorcy. Oczywiście, konsument może równocześnie z zachowaniem 10-dniowego terminu złożyć oświadczenie o odstąpieniu od umowy i jednocześnie zwrócić przedmiot umowy. W ocenie Prezesa Urzędu nie można jednak od konsumenta wymagać, aby obie te czynności mieściły się w terminie 10 dni od dnia dostarczenia zamówionego towaru, skoro ustawodawca w art. 7 ust. 3 ustawy o o.n.p.k. wyraźnie określił termin na wzajemne rozliczenie stron umowy. Stosowane przez przedsiębiorcę postanowienie mogło w sposób skuteczny zniechęcać przeciętnych konsumentów do skorzystania z przysługującego im prawa do odstąpienia od umowy, a przez to naruszać równowagę pomiędzy stronami kontraktu. Z uwagi bowiem na charakter umów zawieranych na odległość, ustawodawca zdecydował się na przyznanie przedmiotowego uprawnienia, stanowiącego wyjątek od zasady *pacta sunt servanda*, aby chronić słabszych uczestników rynku jakimi są konsumenci. Zgodnie z art. 17 ustawy o o.n.p.k. nie można w drodze umowy wyłączyć lub ograniczyć praw konsumenta określonych w art. 1-16e tej ustawy, co odnosi się również do art. 7 ust. 1 i 3 tej ustawy.

Stwierdzono zatem, że przedsiębiorca stosuje postanowienie Regulaminów kont aukcyjnych, które są sprzeczne z przepisami ustawy o o.n.p.k., a zatem, że jego działania mają **charakter bezprawny**.

Zachowanie przedsiębiorcy **godzi w interesy konsumentów**, gdyż wskutek stosowania zakwestionowanego postanowienia doszło do pogorszenia sytuacji prawnej konsumentów. Zakwestionowana klauzula znacząco skraca czas, w którym konsument jest uprawniony do zwrotu zakupionego na odległość towaru. Zakwestionowane zachowanie przedsiębiorcy dotyczy zbiorowego interesu konsumentów, gdyż skierowane jest do szerokiego ich kręgu. Stosowana praktyka wymierzona jest we wszystkich rzeczywistych odbiorców świadczonych przez przedsiębiorcę usług, jak również we wszystkich jego potencjalnych kontrahentów, którzy mogą zawrzeć umowę poprzez ogólnodostępne konta aukcyjnego allegro.pl. Zakwestionowane zachowanie podejmowane jest w sposób powtarzalny i powszechny, co wynika zresztą z samej natury Regulaminów, jakimi posługuje się przedsiębiorca w obrocie gospodarczym.

Stosownie do art. 26 ust. 1 powołanej ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów Prezes Urzędu wydaje decyzję o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i nakazującą zaniechanie jej stosowania, jeżeli stwierdzi naruszenie zakazu określonego w art. 24 ust. 1 i 2 tej ustawy. W związku z powyższym orzeczono jak w punkcie I.2. sentencji niniejszej decyzji.

Ad II.

W zakresie punktu II. sentencji niniejszej decyzji oceniana praktyka dotyczy stosowania przez przedsiębiorcę w Regulaminie kont aukcyjnych „Gatta-pl” oraz „Niania-Frania”, postanowienia o treści: *„Zwracam tylko koszt produktu”*, co jest niezgodne z art. 7 ust. 3 w zw. z art. 17 ustawy o o.n.p.k.

W ocenie Prezesa Urzędu niniejsze postanowienie jest sprzeczne z art. 7 ust. 3 *in fine* ustawy o o.n.p.k. o treści: *„Jeżeli konsument dokonał jakichkolwiek przedpłat, należą się od nich odsetki ustawowe od daty dokonania przedpłaty”* – niewątpliwie zaś *„do przedpłat dokonanych przez konsumenta na rzecz przedsiębiorcy przed odstąpieniem od umowy zawartej na odległość należy również zaliczyć poniesione koszty wysyłki towaru”* (Wioleta Baranowska-Zajac, Glosa do wyroku TS z dnia 15 kwietnia 2010 r., C-511/08, opublikowano LEX/el., 2010, Nr 118508). Kategoria przedpłat obejmuje również poniesione przez konsumenta ewentualne koszty przelewu, pakowania oraz wysyłki towaru. W przypadku umów zawieranych na odległość, poniesienie takich kosztów przez konsumenta, następuje na wyłączne ryzyko przedsiębiorcy – wobec uprawnienia do odstąpienia od zawartej umowy. Jednocześnie analiza art. 12 ust. 4 ustawy o o.n.p.k. (*a contrario*) wskazuje, iż koszty zwrotu towaru ponosi konsument. W tym zakresie uregulowanie art. 7 ust. 3 ustawy o o.n.p.k. należy również interpretować w związku z art. 6 ust. 1 zd. 2 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady nr 97/7/WE z dnia 20 maja 1997 r., dotyczącej ochrony konsumentów w umowach zawieranych na odległość (Dziennik Urzędowy UE Nr L144 z 4 czerwca 1997 r.). Zgodnie z tym przepisem *„Konsument z tytułu wykonywania swego prawa odstąpienia od umowy nie może ponosić żadnych kosztów poza bezpośrednimi kosztami zwrotu towarów.”* Powyższe uregulowanie należy również analizować w nawiązaniu do wyroku Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości z dnia 15 kwietnia 2010 r. (C-511/08), zgodnie z którym, *„Artykuł 6 ust. 1 akapit pierwszy zdanie drugie i art. 6 ust. 2 dyrektywy 97/7 w sprawie ochrony konsumentów w przypadku umów zawieranych na odległość należy interpretować w ten sposób, że stoją one na przeszkodzie stosowaniu uregulowania krajowego, które pozwala dostawcy na obciążenie konsumenta, w umowie zawieranej na odległość, kosztami wysyłki towarów w przypadku wykonania przez tego ostatniego przysługującego mu prawa odstąpienia od umowy”*. W tym stanie rzeczy należy stwierdzić, że w razie odstąpienia od umowy zawartej na odległość konsument zobowiązany jest ponieść bezpośrednio koszty odesłania towaru do przedsiębiorcy, natomiast przedsiębiorca zobowiązany jest zwrócić konsumentowi zapłaconą przez niego kwotę pieniężną, na którą składają się, w szczególności, cena towaru oraz koszt wysyłki towaru do konsumenta. Zgodnie z art. 17 ustawy o o.n.p.k. nie można w drodze umowy wyłączyć lub

ograniczyć praw konsumenta określonych w art. 1-16e tej ustawy, co odnosi się również do art. 7 ust. 3 tej ustawy.

Stwierdzono zatem, że przedsiębiorca stosuje postanowienie regulaminu, które jest sprzeczne z przepisami ustawy o o.n.p.k., a zatem, że jego działania mają **charakter bezprawny**.

Zachowanie przedsiębiorcy **godzi w interesy konsumentów**, gdyż wskutek stosowania zakwestionowanego postanowienia może dojść do jednoznacznego pogorszenia sytuacji ekonomicznej konsumentów. Zakwestionowane postanowienie w sposób sprzeczny z ustawą uprawnia przedsiębiorcę do zwrotu na rzecz konsumentów, w przypadku skorzystania przez nich z uprawnienia do odstąpienia od umowy, tylko koszt produktu – pomijając tym samym inne opłaty jakie konsument może ponieść wraz transakcją (koszty wysyłki towaru, przelewu bankowego etc.). Zakwestionowane zachowanie przedsiębiorcy dotyczy zbiorowego interesu konsumentów, gdyż skierowane jest do szerokiego ich kręgu. Stosowana praktyka wymierzona jest we wszystkich rzeczywistych odbiorców świadczonych przez przedsiębiorcę usług, jak również we wszystkich jego potencjalnych kontrahentów, którzy mogą zawrzeć umowę poprzez ogólnodostępne konta aukcyjnego allegro.pl. Zakwestionowane zachowanie podejmowane jest w sposób powtarzalny i powszechny, co wynika zresztą z samej natury Regulaminów, jakimi posługuje się przedsiębiorca w obrocie gospodarczym.

Powyższej oceny Prezesa Urzędu nie zmieniły przedstawione przez przedsiębiorcę dokumenty wskazujące, iż pomimo zamieszczenia w Regulaminach kont aukcyjnych „Gatta-pl” oraz „Niania-Frania” zakwestionowanego postanowienia przedsiębiorca faktycznie zwracał poniesione przez konsumentów koszty wysyłki towaru. Bezprawność ocenianej praktyki polega bowiem na tym, iż przedsiębiorca mógł w każdym momencie odmówić konsumentom zwrotu poniesionych przez nich kosztów wysyłki towaru z uwagi właśnie na przedmiotowe postanowienie Regulaminów tych kont aukcyjnych.

W toku postępowania wyjaśniającego, w piśmie z dn. 03 października 2012 r., przedsiębiorca przedstawił zbiorczy „*regulamin z trzech kont Allegro*” – na bazie Regulaminu konta „szafa_dzieciaka”. Jego analiza wykazała, iż kwestionowane postanowienie zostało z niego wykreślone. Przedmiotowe postanowienie zostało również wykreślone z przesłanych później właściwych Regulaminów kont aukcyjnych „Gatta-pl” oraz „Niania-Frania”. W tym zakresie, wobec nie określenia przez przedsiębiorcę precyzyjnej daty zaniechania stosowania przez niego zakwestionowanego postanowienia, należało przyjąć, iż najwcześniej z dniem 03 października 2012 r. **doszło do zaniechania** stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów rozważanej w punkcie II. sentencji niniejszej decyzji.

Na podstawie art. 27 ust. 1 i ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów nie wydaje się decyzji, o której mowa w art. 26, jeżeli przedsiębiorca zaprzestał stosowania praktyki, o której mowa w art. 24. W tym przypadku, Prezes Urzędu wydaje decyzję o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i stwierdzającą zaniechanie jej stosowania. Wobec powyższego należało orzec jak w punkcie II. sentencji niniejszej decyzji.

Ad III.

W punkcie III. sentencji niniejszej decyzji opisano praktyki przedsiębiorcy polegające na zamieszczeniu w Regulaminie kont aukcyjnych „Gatta-pl” oraz „Niania-Frania” postanowienia o treści: *„Zwracany w tym trybie towar zostanie przyjęty tylko i wyłącznie wtedy, gdy będzie odesłany w oryginalnym, nieuszkodzonym opakowaniu (...)”*, które zostało wpisane do Rejestru postanowień wzorców umów uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego. Tym samym w niniejszej sprawie konieczna jest ocena, czy stosowany przez przedsiębiorcę wzorzec zawiera postanowienia, które zostały wpisane do Rejestru.

W ocenie Prezesa Urzędu, powyższe postanowienie należy uznać za tożsame z klauzulą wpisaną do Rejestru o treści: „Zwracany w tym trybie towar zostanie przyjęty tylko i wyłącznie wtedy, gdy będzie odesłany w oryginalnym, nieuszkodzonym opakowaniu (...)” – wyrok SOKIK z dn. 25 października 2011 r. (sygn. akt XVII AmC 5374/11), wpis nr 2778 z dn. 03 stycznia 2012 r. Analizowane postanowienia mają identyczne brzmienie. Ich stosowanie wywołuje takie same skutki w zakresie, w jakim ogranicza uprawnienie konsumenta do sprawdzenia zawartości zakupionego na odległość towaru w ramach „zwykłego zarządu” określonego w art. 7 ust. 3 ustawy o o.n.p.k. – o ile nie pozbawia konsumenta uprawnienia do sprawdzenia zakupionego towaru w ogóle. Należy bowiem stwierdzić, iż w celu sprawdzenia, czy otrzymany produkt, jest tym, który został zamówiony, konsument musi m.in. otworzyć opakowanie, co może wiązać się z koniecznością naruszenia opakowania (np. rozcięcie opakowania foliowego lub zdjęcie plomby zabezpieczającej). Równocześnie analizowane klauzule dotyczą tej samej branży – handlu elektronicznego. W ocenie Prezesa Urzędu stosowanie przez przedsiębiorcę w trakcie zawierania umów z konsumentami ww. wzorca umowy zawierającego powyżej wskazane postanowienie umowne wywołuje takie same skutki, jak wskazane powyżej postanowienie Sądu wpisane do Rejestru. W związku z powyższym postanowienie stosowane przez przedsiębiorcę należy uznać za zbieżne z klauzulą wpisaną do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone pod numerem 2778.

W punkcie III. sentencji niniejszej decyzji stwierdzono zatem, że przedsiębiorca stosuje postanowienie wzorców umownych uznanych za niedozwolone, o których mowa w art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego, a zatem, że jego działania mają **charakter bezprawny**.

Zachowanie przedsiębiorcy **godzi w interesy konsumentów**, gdyż wprowadzenie do regulaminu przedmiotowego postanowienia powoduje pogorszenie sytuacji konsumentów, ponieważ na jego podstawie konsumenci zostają pozbawieni prawa do odstąpienia od umowy zawartej na odległość w okolicznościach, w których na podstawie ustawy o o.n.p.k. mogliby od umowy odstąpić (tj. dokonując zmiany przedmiotu umowy w granicach „zwykłego zarządu”). Zakwestionowane zachowanie przedsiębiorcy dotyczy zbiorowego interesu konsumentów, gdyż skierowane jest do szerokiego ich kręgu. Stosowana praktyka wymierzona jest we wszystkich rzeczywistych odbiorców świadczonych przez przedsiębiorcę usług, jak również we wszystkich jego potencjalnych kontrahentów, którzy mogą zawrzeć umowę poprzez ogólnodostępne konta aukcyjnego allegro.pl. Zakwestionowane zachowanie podejmowane jest w sposób powtarzalny i powszechny, co wynika zresztą z samej natury Regulaminów, jakimi posługuje się przedsiębiorca w obrocie gospodarczym.

Stosownie do art. 26 ust. 1 powołanej ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów Prezes Urzędu wydaje decyzję o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i nakazującą zaniechanie jej stosowania, jeżeli stwierdzi naruszenie zakazu określonego w art. 24 ust. 1 i 2 tej ustawy. W związku z powyższym orzeczono jak w punkcie III. sentencji niniejszej decyzji.

Ad IV.

W punkcie IV. sentencji niniejszej decyzji opisane zostały praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów polegające na niedopełnianiu przez przedsiębiorcę obowiązków informacyjnych na etapie po zawarciu umowy. W tym miejscu należy wskazać, że w art. 9 ust. 3 ustawy o o.n.p.k. sformułowano wymóg, aby potwierdzenie takie zostało sporządzone na piśmie. Z takiego punktu widzenia prawnie obojętne jest, w jakim dokumencie (o jakiej nazwie i o jakiej dodatkowej treści) zostaną zamieszczone wymagane prawem informacje. Wymagane jedynie jest, aby po pierwsze stosowne dane były konsumentom przekazywane oraz, aby było to czynione w odpowiedniej, a zatem pisemnej formie najpóźniej w chwili rozpoczęcia spełniania świadczenia.

Z poczynionych ustaleń faktycznych wynika, iż przedsiębiorca w związku z prowadzoną sprzedażą za pośrednictwem kont aukcyjnych „Gatta-pl”, „Niania-Frania” oraz „szafa_dzieciaka”

wystawia konsumentom paragony z kasy fiskalnej lub faktury VAT – w związku z czym ich treść poddano analizie pod kątem zgodności z przepisem art. 9 ust. 3 ustawy o o.n.p.k. Analiza przedmiotowych dokumentów wykazała, że strona niniejszego postępowania nie dopełnia spoczywających na niej obowiązków informacyjnych, jakie winno się zrealizować po zawarciu umowy.

IV.1. W punkcie IV.1. sentencji niniejszej decyzji opisano zarzut naruszenia przez przedsiębiorcę zbiorowych interesów konsumentów wskutek stosowania praktyki polegającej na niepotwierdzaniu konsumentom na piśmie, najpóźniej w momencie rozpoczęcia spełniania świadczenia, informacji o terminie i sposobie dostawy towaru, co uznano za niezgodne z art. 9 ust. 3 w zw. z art. 9 ust. 1 pkt 5 ustawy o o.n.p.k., a poprzez to z art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Art. 9 ust. 3 w zw. z art. 9 ust. 1 pkt 5 ustawy o o.n.p.k. statuuje obowiązek potwierdzania konsumentom zawierającym umowy na odległość, na piśmie, informacji na temat terminu i sposobu dostawy zamówionego towaru. Analiza materiału dowodowego zgromadzonego w niniejszej sprawie daje podstawy do przyjęcia, że przedsiębiorca niniejszego obowiązku nie respektuje, bowiem żaden z dokumentów wystawianych przez niego konsumentom po zawarciu umowy nie obejmuje swym zakresem takich informacji. Powyższe świadczy zatem o tym, że rozważane zachowanie należy zaklasyfikować, jako bezprawne.

Niniejsza praktyka godzi w zbiorowe interesy konsumentów, gdyż są oni pozbawieni informacji na temat umówionego sposobu i terminu dostawy zamówionego towaru. Uzupełnienie braków na etapie poprzedzającym zawarcie umowy nie sanuje jednak praktyki przedsiębiorcy rozważanej w tym punkcie.

W świetle ww. ustaleń stwierdzić należało, że strona niniejszego postępowania stosuje praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, która jest niezgodna z art. 24 ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, co narusza zakaz sformułowany w art. 24 ust. 1 tej ustawy. Stąd też należało orzec, jak w punkcie IV.1. sentencji niniejszej decyzji.

IV.2. Kolejna z ocenianych praktyk polega na niepotwierdzaniu konsumentom na piśmie, najpóźniej w momencie rozpoczęcia spełniania świadczenia, informacji o prawie odstąpienia od umowy zawartej na odległość w terminie 10 dni, co jest niezgodne z art. 9 ust. 3 w zw. z art. 9 ust. 1 pkt 6 ustawy o o.n.p.k, a poprzez to z art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Z art. 9 ust. 3 w zw. z art. 9 ust. 1 pkt 6 ustawy o o.n.p.k. wynika obowiązek podawania konsumentom na piśmie informacji o przysługującym im uprawnieniu do odstąpienia od umowy w terminie dziesięciu dni, w tym przypadku, liczonych od dnia odebrania przez konsumenta zamówionego towaru. Analiza zgromadzonego materiału dowodowego wykazała, że przedsiębiorca nie przekazuje konsumentom na piśmie, po zawarciu z nimi umów, informacji na temat przysługującego im prawa do odstąpienia od umowy. Informacje na ten temat nie są bowiem zamieszczane ani na paragonach fiskalnych, ani na fakturach VAT, ani w jakichkolwiek innych dokumentach. Z tego też względu, należało stwierdzić, że przedsiębiorca dopuścił się naruszenia art. 9 ust. 3 w zw. z art. 9 ust. 1 pkt 6 ustawy o o.n.p.k., a więc, że jego zachowanie jest bezprawne.

Uprawnienie do odstąpienia od umowy, które może być realizowane przez konsumenta, jest instytucją charakterystyczną dla prawa konsumenckiego i nieznaną w klasycznym prawie cywilnym. W związku więc z tym, że uprawnienie to ma charakter wyjątkowy, a ponadto jest w wyszczególnionych w ustawie okolicznościach obwarowane warunkami, pod którymi można z niego skorzystać, szczególnie istotne jest, aby konsumenci otrzymali na jego temat wyczerpującą

informację. Istotne jest także to, aby informacja na ten temat została utrwalona w ten sposób, aby po odebraniu przesyłki konsument mógł się ponownie z nią zapoznać. Zaniechanie w tym zakresie może udaremnić skorzystanie z uprawnienia do odstąpienia od umowy, co z oczywistych względów osłabia pozycję konsumentów.

W tych okolicznościach stwierdzić należało, że w rozważanym przypadku doszło do naruszenia art. 9 ust. 3 w zw. z art. 9 ust. 1 pkt 6 ustawy o o.n.p.k., a poprzez to art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. W tym stanie rzeczy, należało orzec, jak w punkcie IV.2. sentencji niniejszej decyzji.

IV.3. W toku niniejszego postępowania postawiono przedsiębiorcy także zarzut niepotwierdzania konsumentom na piśmie, najpóźniej w momencie rozpoczęcia spełniania świadczenia, informacji o miejscu i sposobie składania reklamacji, co uznano za niezgodne z art. 9 ust. 3 w zw. z art. 9 ust. 1 pkt 10 ustawy o o.n.p.k., a poprzez to z art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Analiza zgromadzonego materiału dowodowego, w tym w szczególności, paragonów fiskalnych i faktur VAT wystawianych przez przedsiębiorcę konsumentom, z którymi są zawierane umowy na odległość wykazała, że nie obejmują one swą treścią informacji na temat miejsca i sposobu składania reklamacji. Informacji tych przedsiębiorca nie przekazywał także w żadnym innym dokumencie doręczanym konsumentom. Okoliczność ta świadczy o bezprawności zachowania przedsiębiorcy, a więc o naruszeniu przez niego art. 9 ust. 3 w zw. z art. 9 ust. 1 pkt 10 ustawy o o.n.p.k.

Informacje, jakich przedsiębiorca nie przekazuje konsumentom, dotyczą zasad składania reklamacji. Niniejsze zaniechanie może znacząco utrudniać skorzystanie z przysługujących konsumentom uprawnień reklamacyjnych, dochodzenie roszczeń w przypadku wadliwości dostarczonego towaru, jego niezgodności z umową. Uzupelnienie braków na etapie poprzedzającym zawarcie umowy nie sanuje jednak sytuacji w rozważanym zakresie. Z uwagi na możliwość wystąpienia po stronie konsumentów niedogodności związanych z niezajomością przyjętej przez przedsiębiorcę procedury reklamacyjnej, stwierdzić należało że takie jego zachowanie godzi w interesy słabszych uczestników rynku. Z tego też względu, należało stwierdzić naruszenie przez przedsiębiorcę art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. W tych okolicznościach sprawy należało orzec, jak w punkcie IV.3. sentencji niniejszej decyzji.

Ad V.

Zgodnie z art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, Prezes Urzędu może skorzystać z uprawnienia do nałożenia na przedsiębiorcę stosującego praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów kary pieniężnej w wysokości nie większej niż 10% przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary. Kara taka może być nałożona bez względu na to, czy przedsiębiorca dopuścił się naruszenia umyślnie, czy też nieumyślnie. Z powyższego wynika, że kara może być nałożona bez względu na okoliczność występowania po stronie przedsiębiorcy winy rozumianej jako świadomość bezprawności zachowania. Okoliczność ta jest jednak czynnikiem relewantnym przy miarkowaniu wysokości nakładanej kary pieniężnej⁸. Stosownie do art. 111 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów przy ustalaniu wysokości kar pieniężnych, w tym kar określonych w art. 106 tej ustawy, należy uwzględnić w szczególności okres, stopień oraz okoliczności naruszenia przepisów ustawy, a także uprzednie naruszenie przepisów ustawy.

⁸ Konrad Kohutek w: *Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów. Komentarz*, Warszawa 2008 r., s. 1027.

Kara nakładana przez Prezesa Urzędu na przedsiębiorcę, który dopuścił się stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, służy podkreśleniu naganności ocenianego zachowania. Przedsiębiorca, jako profesjonalista powinien wiedzieć, że określając warunki umowne nie może stosować bezprawnych postanowień, ani w żaden inny sposób godzić w interesy konsumentów. Orzeczona kara powinna stanowić dolegliwość dla uczestnika niniejszego postępowania, tak aby jej nałożenie skutkowało w przyszłości zapobieżeniem zaistnienia podobnych sytuacji. W opinii Prezesa Urzędu, należy podkreślić aspekt edukacyjny i wychowawczy zastosowanego środka oraz wyrazić nadzieję, że odniesie on spodziewany skutek na przyszłość. Poza wymiarem indywidualnym kary należy zwrócić uwagę na jej wymiar ogólny, funkcję odstrasżającą i wychowawczą w stosunku do innych uczestników rynku.

W punktach I-IV. sentencji niniejszej decyzji Prezes Urzędu stwierdził stosowanie przez przedsiębiorcę praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, o jakich mowa w art. 24 ust. 1 i 2, w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 oraz w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Powyższe daje podstawy do nałożenia na przedsiębiorcę kary pieniężnej określonej w art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Podstawą obliczenia wysokości niniejszej kary jest przychód osiągnięty przez przedsiębiorcę w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary, tj. w 2012 r., który wyniósł [*tajemnica przedsiębiorstwa*] (pkt I.1. Załącznika Nr 1). W związku z tym maksymalna kara, jaka mogłaby w niniejszym przypadku zostać wymierzona, to kara w wysokości [*tajemnica przedsiębiorstwa*] (pkt I.2. Załącznika Nr 1).

1. Pierwsza z kar jest wymierzana z tytułu naruszeń stwierdzonych w punkcie I.1. oraz w punkcie I.2. sentencji decyzji polegających na stosowaniu w Regulaminie kont aukcyjnych „Gattapl”, „Niania-Frania” oraz „szafa_dzieciaka” postanowień o treści: „*Jedyną formą płatności jest wpłata na konto (...)*” w zw. z „*(...) Na wysyłkę rezerwuję sobie 3 dni robocze od dnia zaksięgowania wpłaty na moim koncie*”, co jest niezgodne z art. 11 ust. 1 w zw. z art. 17 ustawy o o.n.p.k., oraz postanowienia o treści: *Zgodnie z ustawą z dnia 2 marca 2000 r. (Dz. U. z 2000 r. Nr 2 poz. 271 z póź. zm.) w okresie 10 dni od dostarczenia zamówionego towaru, klient ma prawo jego zwrotu bez podania przyczyny w ramach odstąpienia od umowy, wg ogólnych zasad wynikających z przepisów dotyczących zawierania umów na odległość. (...) Do paczki ze zwrotem koniecznie trzeba dołączyć oświadczenie o odstąpieniu od transakcji (...)*, które jest niezgodne z art. 7 ust. 1 i 3 w zw. z art. 17 ustawy o o.n.p.k.

Praktyka wymieniona w punkcie I.1. i I.2. tej decyzji ujawnia się na etapie zawierania kontraktu, jednakże rzutuje lub też może rzutować na etap jego wykonywania. Ze względu na specyfikę umów zawieranych na odległość, a także rodzaj instytucji jakie zostały przez przedsiębiorcę wadliwie przedstawione – wagę tych naruszeń należało określić jako stosunkowo dużą. Ocenianą praktykę należy uznać za długotrwałą, gdyż ustalono, iż kwestionowane postanowienia było stosowane w Regulaminach kont aukcyjnych przedsiębiorcy od ponad roku. Ponadto z ustaleń poczynionych w toku niniejszego postępowania administracyjnego wynika, że rozważane praktyki są stosowane nieumyślnie, tj. przedsiębiorca nie miał świadomości, iż jego zachowanie może naruszać obowiązujące przepisy prawa.

W oparciu o osiągnięty przez przedsiębiorcę przychód, ustalono kwotę bazową stanowiącą punkt wyjścia dla dalszych obliczeń, którą określono na poziomie [*tajemnica przedsiębiorstwa*] (pkt II.1.a. Załącznika Nr 1) % przychodu, czyli na poziomie **711,97 zł.**

Po ustaleniu kwoty bazowej przystąpiono do analizy, czy w niniejszej sprawie zasły okoliczności łagodzące oraz okoliczności obciążające, które mogłyby mieć wpływ na wymiar kary. W sprawie tej nie wystąpiły żadne okoliczności łagodzące. W niniejszym przypadku mamy jednak do czynienia z jedną okolicznością obciążającą, którą jest znaczny zasięg praktyki

związany z wykorzystywaniem ogólnodostępnych kont aukcyjnych allegro.pl. W tych okolicznościach wymiar kwoty bazowej zwiększono ogółem o **5%** do kwoty **748 zł**.

W wyniku obliczeń przeprowadzonych w wyżej opisany sposób, karę pieniężną z tytułu naruszenia art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w zakresie opisanym w punkcie I.1. i I.2. sentencji niniejszej decyzji określono na poziomie 748 zł, co stanowi [tajemnica przedsiębiorstwa] (pkt II.1.b. Załącznika Nr 1) % przychodu oraz [tajemnica przedsiębiorstwa] (pkt II.1.c. Załącznika Nr 1) maksymalnego wymiaru kary.

Na ostatnim etapie sprawdzono, czy kara obliczona w ww. sposób nie przewyższa kary w maksymalnej wysokości, jaka została przewidziana w przepisie art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Sytuacja taka nie ma jednak w niniejszym przypadku miejsca.

W tych okolicznościach należało orzec, jak w punkcie IV.1. sentencji niniejszej decyzji.

2. Druga z kar jest wymierzana z tytułu naruszenia stwierdzonego w punkcie II. sentencji decyzji polegającego na stosowaniu w Regulaminie kont aukcyjnych „Gatta-pl” oraz „Niania-Frania” postanowienia o treści: „*Zwracam tylko koszt produktu*”, co jest niezgodne z art. 7 ust. 3 w zw. z art. 17 ustawy o o.n.p.k..

Prezes Urzędu uwzględnił, iż stosowane przez przedsiębiorcę naruszenie zbiorowych interesów konsumentów miało miejsce na etapie zawierania kontraktu i polegało na mającym wpływ na treść kontraktu naruszeniu przepisów prawa. W niniejszym przypadku nie wykazano umyślności działania przedsiębiorcy. Oceniając wagę naruszenia Prezes Urzędu miał na względzie, iż zakwestionowana praktyka wymierzona była we wszystkich konsumentów korzystających z kont aukcyjnych przedsiębiorcy – tj. „Gatta-pl” oraz „Niania-Frania”, a zatem miała charakter powszechny, jednakże skierowana była wyłącznie w tych konsumentów, którzy korzystali bądź chcieli skorzystać z prawa do odstąpienia od umowy, z tego względu uciążliwość wprowadzonego postanowienia jest umiarkowana. Ocenianą praktykę należy uznać za długotrwałą, gdyż ustalono, iż trwała ona od ponad roku – została zaniechana z dniem 03 października 2012 r. Prezes Urzędu wziął również pod uwagę okoliczność, iż przedmiotowe postanowienie nie było wykorzystywane w praktyce przedsiębiorcy, gdyż jak wynikało z przedstawionych dokumentów, przedsiębiorca zwracał konsumentom również poniesione przez nich koszty wysyłki towaru.

W oparciu o osiągnięty przez przedsiębiorcę przychód ustalono kwotę bazową stanowiącą punkt wyjścia dla dalszych obliczeń, którą określono na poziomie [tajemnica przedsiębiorstwa] (pkt II.2.a. Załącznika Nr 1) % przychodu, czyli na poziomie **355,98 zł**.

Po ustaleniu kwoty bazowej przystąpiono do analizy, czy w niniejszej sprawie zasły okoliczności łagodzące i obciążające, które mogłyby mieć wpływ na wymiar kary. Okolicznością łagodzącą, która wystąpiła w niniejszej sprawie, jest zaniechanie stosowania przez przedsiębiorcę kwestionowanej praktyki jeszcze przed wszczęciem postępowania przez Prezesa Urzędu, w związku z czym kwotę bazową należy zmniejszyć o **30%**. Okolicznością obciążającą, która wystąpiła w niniejszej sprawie, jest znaczny zasięg praktyki związany z wykorzystywaniem ogólnodostępnych kont aukcyjnych allegro.pl, w związku z czym kwotę bazową należy zwiększyć o **5%**. W związku z powyższym kwotę bazową należy zmniejszyć o **25%**, to jest do poziomu **267 zł**.

W wyniku obliczeń przeprowadzonych w wyżej opisany sposób, karę pieniężną z tytułu naruszenia art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w zakresie opisanym w punkcie II. sentencji niniejszej decyzji określono na poziomie 267 zł, co stanowi [tajemnica przedsiębiorstwa] (pkt II.2.b. Załącznika Nr 1) % przychodu oraz [tajemnica przedsiębiorstwa] (pkt II.2.c. Załącznika Nr 1) maksymalnego wymiaru kary.

Na ostatnim etapie sprawdzono, czy kara obliczona w ww. sposób nie przewyższa kary w maksymalnej wysokości, jaka została przewidziana w przepisie art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Sytuacja taka nie ma jednak w niniejszym przypadku miejsca.

W tych okolicznościach należało orzec, jak w punkcie V.2. sentencji niniejszej decyzji.

3. Trzecia z kar jest wymierzana z tytułu naruszenia stwierdzonego w punkcie III. sentencji decyzji polegającego na stosowaniu w Regulaminie kont aukcyjnych „Gatta-pl”, „Niania-Frania” oraz „szafa_dzieciaka” postanowienia, które zostało wpisane do Rejestru postanowień wzorców umów uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296 ze zm.) o treści: *„Zwracany w tym trybie towar zostanie przyjęty tylko i wyłącznie wtedy, gdy będzie odesłany w oryginalnym, nieuszkodzonym opakowaniu (...)”*, co jest niezgodne z art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Prezes Urzędu, uwzględnił, że naruszenie przez przedsiębiorcę zbiorowych interesów konsumentów miało miejsce na etapie zawierania kontraktu i polegało na mającym wpływ na treść kontraktu stosowaniu niedozwolonego postanowienia umownego wpisanego do powszechnie dostępnego rejestru postanowień umownych prowadzonego przez Prezesa Urzędu. W niniejszym przypadku nie wykazano umyślności działania przedsiębiorcy. Oceniając wagę naruszenia Prezes Urzędu miał na względzie, iż zakwestionowana praktyka wymierzona była we wszystkich konsumentów korzystających z kont aukcyjnych przedsiębiorcy, a zatem miała charakter powszechny, jednakże skierowana była wyłącznie w tych konsumentów, którzy korzystali bądź chcieli skorzystać z prawa do odstąpienia od umowy, z tego względu uciążliwość wprowadzonego postanowienia jest umiarkowana. Ocenianą praktykę należy uznać za długotrwałą, gdyż ustalono, iż kwestionowane postanowienie było stosowane w Regulaminach kont aukcyjnych od ponad roku, a sam wpis niedozwolonego postanowienia umownego nastąpił 03 stycznia 2012 r.

W oparciu o osiągnięty przez przedsiębiorcę przychód ustalono kwotę bazową stanowiącą punkt wyjścia dla dalszych obliczeń, którą określono na poziomie [*tajemnica przedsiębiorstwa*] (pkt II.3.a. Załącznika Nr 1) % przychodu, czyli na poziomie **106,76 zł**.

Po ustaleniu kwoty bazowej przystąpiono do analizy, czy w niniejszej sprawie zaszły okoliczności łagodzące oraz okoliczności obciążające, które mogłyby mieć wpływ na wymiar kary. W sprawie tej nie wystąpiły żadne okoliczności łagodzące. W niniejszym przypadku mamy jednak do czynienia z jedną okolicznością obciążającą, którą jest znaczny zasięg praktyki związany z wykorzystywaniem ogólnodostępnych kont aukcyjnych allegro.pl. W tych okolicznościach wymiar kwoty bazowej zwiększono ogółem o **5%** do kwoty **112 zł**.

W wyniku obliczeń przeprowadzonych w wyżej opisany sposób, karę pieniężną z tytułu naruszenia art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w zakresie opisanym w punkcie III. sentencji niniejszej decyzji określono na poziomie 112 zł, co stanowi [*tajemnica przedsiębiorstwa*] (pkt II.3.b. Załącznika Nr 1) % przychodu oraz [*tajemnica przedsiębiorstwa*] (pkt II.3.c. Załącznika Nr 1) maksymalnego wymiaru kary.

Na ostatnim etapie sprawdzono, czy kara obliczona w ww. sposób nie przewyższa kary w maksymalnej wysokości, jaka została przewidziana w przepisie art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Sytuacja taka nie ma jednak w niniejszym przypadku miejsca.

W tych okolicznościach należało orzec, jak w punkcie V.3. sentencji niniejszej decyzji.

4. Czwarta kara wymierzana jest w związku ze stosowaniem praktyki opisanej powyżej w punkcie IV. sentencji niniejszej decyzji, polegającej na naruszaniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji w zakresie potwierdzania konsumentom na piśmie, najpóźniej w momencie rozpoczęcia spełniania świadczenia:

- a. informacji o terminie dostawy, co jest niezgodne z art. 9 ust. 3 w zw. z art. 9 ust. 1 pkt 5 w zw. z art. 17 ustawy o o.n.p.k.,
- b. informacji o prawie do odstąpienia od umowy w terminie 10 dni, co jest niezgodne z art. 9 ust. 3 w zw. z art. 9 ust. 1 pkt 6 w zw. z art. 17 ustawy o o.n.p.k.,
- c. informacji o miejscu i sposobie składania reklamacji, co jest niezgodne z art. 9 ust. 3 w zw. z art. 9 ust. 1 pkt 10 w zw. z art. 17 ustawy o o.n.p.k.

Prezes Urzędu uwzględnił, iż w niniejszym przypadku do potwierdzenia zawarcia umowy dochodzi faktycznie po jej zawarciu, a więc praktyka ujawnia się na etapie wykonywania kontraktu. Ze względu na specyfikę umów zawieranych na odległość, a także rodzaj pominiętych danych, wagę tej praktyki określono jako stosunkowo dużą. Miarkując niniejszą karę zwrócono również uwagę na to, że rozważane zaniechanie nie powodowało wyłączenia przysługujących konsumentom uprawnień, czy nałożenia na nich nowych obowiązków. Wprawdzie powodowało ono niedoinformowanie konsumentów, co mogło skutkować utrudnieniami np. w dochodzeniu roszczeń, jednakże nie niweczyło ono w definitywny sposób przewidzianych prawem możliwości. Praktyka ujawniła się na rynku, na którym działa wielu przedsiębiorców oferujących swe usługi, dzięki czemu konsumenci mogą swobodnie wybierać swego kontrahenta. Ocenianą praktykę należy uznać za długotrwałą, gdyż ustalono, iż dokumenty nie zawierające wymaganych informacji stosowane są co najmniej od roku. Do stosowania praktyki doszło w sposób nieumyślny, gdyż w toku postępowania nie udowodniono, aby przedsiębiorca miał świadomość, iż jego zachowanie może naruszać obowiązujące przepisy prawa.

W oparciu o osiągnięty przez przedsiębiorcę przychód ustalono kwotę bazową stanowiącą punkt wyjścia dla dalszych obliczeń, którą określono na poziomie *[tajemnica przedsiębiorstwa]* (pkt II.4.a. Załącznika Nr 1) % przychodu, czyli na poziomie **1067,96 zł**.

Po ustaleniu kwoty bazowej przystąpiono do analizy, czy w niniejszej sprawie zaszły okoliczności łagodzące oraz okoliczności obciążające, które mogłyby mieć wpływ na wymiar kary. W sprawie tej nie wystąpiły żadne okoliczności łagodzące. W niniejszym przypadku mamy jednak do czynienia z jedną okolicznością obciążającą, którą jest znaczny zasięg praktyki związany z wykorzystywaniem ogólnodostępnych kont aukcyjnych allegro.pl. W tych okolicznościach wymiar kwoty bazowej zwiększono ogółem o **5%** do kwoty **1120 zł**.

W wyniku obliczeń przeprowadzonych w wyżej opisany sposób, karę pieniężną z tytułu naruszenia art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w zakresie opisanym w punkcie IV. sentencji niniejszej decyzji określono na poziomie 1120 zł, co stanowi *[tajemnica przedsiębiorstwa]* (pkt II.4.b. Załącznika Nr 1) % przychodu oraz *[tajemnica przedsiębiorstwa]* (pkt II.4.c. Załącznika Nr 1) % maksymalnego wymiaru kary.

Na ostatnim etapie sprawdzono, czy kara obliczona w ww. sposób nie przewyższa kary w maksymalnej wysokości, jaka została przewidziana w przepisie art. 106 ust. 1 pkt. 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Sytuacja taka nie ma jednak w niniejszym przypadku miejsca.

W tych okolicznościach należało orzec, jak w punkcie V.4. sentencji niniejszej decyzji.

Zgodnie z art. 112 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów karę pieniężną należy uiścić w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów: NBP o/o Warszawa Nr 511010100078782231000000.

Ad VI.

Zgodnie z art. 80 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów Prezes Urzędu rozstrzyga o kosztach w drodze postanowienia, które może być zamieszczone w decyzji kończącej postępowanie. W myśl art. 77 ust. 1 tej ustawy, jeżeli w wyniku postępowania Prezes Urzędu

stwierdził naruszenie przepisów ustawy, przedsiębiorca, który dopuścił się tego naruszenia, jest obowiązany ponieść koszty postępowania. Zgodnie z art. 264 § 1 ustawy Kodeks postępowania administracyjnego, jednocześnie z wydaniem decyzji organ administracji publicznej ustali w drodze postanowienia wysokość kosztów postępowania, osoby zobowiązane do ich poniesienia oraz termin i sposób ich uiszczenia.

Postępowanie w sprawie stosowania przez przedsiębiorcę praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów zostało wszczęte z urzędu, a w jego wyniku Prezes Urzędu w punktach I.-IV. sentencji decyzji stwierdził naruszenie przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Kosztami niniejszego postępowania są wydatki związane z korespondencją prowadzoną przez Prezesa Urzędu ze stroną. W związku z powyższym postanowiono obciążyć przedsiębiorcę kosztami postępowania w wysokości 34 zł (trzydziestu czterech złotych).

Koszty niniejszego postępowania przedsiębiorca obowiązany jest wpłacić na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie w NBP o/o Warszawa Nr 511010100078782231000000 w terminie 14 dni od uprawomocnienia się decyzji.

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479²⁸ § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296 z późn. zm.) – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów - Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Katowicach.

W przypadku jednak kwestionowania wyłącznie postanowienia o kosztach zawartego w punkcie VI. niniejszej decyzji, stosownie do treści art. 264 § 2 Kodeksu postępowania administracyjnego w związku z art. 80 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz stosownie do art. 81 ust. 5 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479³² § 1 i 2 Kodeksu postępowania cywilnego, można wnieść zażalenie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Katowicach w terminie tygodnia od dnia doręczenia niniejszej decyzji.

DYREKTOR DELEGATURY
URZĘDU OCHRONY KONKURENCJI
I KONSUMENTÓW W KATOWICACH

Maciej Fragsztajn